

К. Р. Зоренко

аспірант спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
Навчально-наукового інституту неперервної освіти
Національного авіаційного університету

ВЗАЄМОДІЯ БІЗНЕС-СТРУКТУР З ОРГАНАМИ ВЛАДИ І СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ОПТИМІЗАЦІЇ

Бізнес-структури є важливим чинником підвищення гнучкості економіки, формування конкурентних відносин, саме тому створення сприятливого середовища для розвитку та ведення бізнесу в Україні є необхідною передумовою для досягнення країною більш високого рівня економічного розвитку та інтеграції до спільного ринку ЄС. Адже зрозумілі та прозорі правила гри на ринку, чесна та передбачувана поведінка контрольних органів, відсутність регуляторних бар'єрів є життєво необхідними для повноцінного розвитку підприємництва в країні та залучення інвестицій. Саме такий підхід має забезпечити ініціативи у сфері бізнес-клімату та посилення взаємодії бізнес-структур з владними та суспільними інституціями.

З позицій системного підходу надійність і щільність взаємодії державної влади і громадянського суспільства відображають зворотні зв'язки, що показують якість і зміст їх інформаційного взаємообміну і орієнтують на досягнення соціальної ефективності державного управління, оскільки дають змогу своєчасно виявляти і визначати потреби і вимоги суспільства, проблеми, які виникають, формулювати політику щодо їх вирішення, а у разі потреби корегувати державну політику. Україні проходить складний процес економічної і правової кваліфікації численних форм державно-приватного партнерства. При цьому важливо юридично правильно оцінити роль держави не тільки як головного регулятора, але як представника і захисника суспільних інтересів та потреб, тобто того, що в європейських юридичних традиціях вважається публічним правом, публічним інтересом, публічною службою, публічно-правовими майновими відносинами і публічним управлінням. А тим часом саме держава та органи публічної влади покликані захищати суспільні інтереси в таких соціально вразливих сферах, як соціальна і економічна інфраструктура, житлово-комунальне господарство. Аналіз стану наукової розробленості проблем взаємодії бізнес-структур з суспільно-владними інститутами вказав на досить великий об'єм наукових праць та досліджень у сфері вказаної проблематики. Разом з тим, кількість комплексних досліджень, необхідних для формування ефективних механізмів взаємодії бізнес-структур з органами влади і суспільства, є недостатньою, що й зумовлює актуальність обраної мною тематики.

Ключові слова: *влада, суспільство, публічне управління, громадянське суспільство.*

Постановка проблеми. Сучасні тенденції в державі обумовлюють актуальність дослідження потенціалу бізнес-структур, як важливого системо утворюючого суб'єкта ринкової економіки. Успішне налагодження механізмів ефективної взаємодії бізнес-структур з органами влади і суспільства, безпосередньо, сприяє соціально-економічному та геополітичному прогресу в країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною основою для написання статті послуговували праці вітчизняних ті зарубіжних вчених як: Авер'янов В.Б., Бандурка О.М., Василенко І.А., Воронько О.А., Давиденко В.П., Дзюндзюк В.Б., Дунаев І.В., Журавльова І.В.,

Козлов С.С., Манжула А.В., Матюхіна Н.П., Олуйко В.М., Плахотнюк Н.Г. та інших.

Метою статті є дослідження процесів взаємодії бізнес-структур з органами влади і суспільства в Україні та шляхи її оптимізації.

Виклад основного матеріалу. В останні десятиліття в економіці багатьох розвинених країн спостерігаються особливі відносини бізнесу і влади, що зазвичай називають партнерством, яке дозволяє владним структурам використовувати можливості підприємців для реалізації суспільно важливих цілей. Розвиток такого партнерства створює свої моделі фінансування та методи управління. Фахівці Європейського Союзу вважають, що у випадку

ініціювання державно-приватного партнерства органи влади повинні бути готовими до вирішення основної проблеми управління, а саме: створення відповідних стимулів для приватного сектору, щоб отримати вироблення бажаного для органу влади продукту – роботи чи послуги. Таким чином, укладання партнерського договору між державою та приватним партнером є результатом компромісу між пріоритетом економічної і фінансової ефективності, які є головними для бізнесу, та соціальними пріоритетами, основними для держави [10].

Експерти Європейського Союзу рекомендують органам публічної влади алгоритм вибору між традиційною процедурою тендеру та формуванням державно-приватного партнерства. На думку експертів, механізм ДПП є обґрунтованим, якщо [8]:

- орган влади спроможний визначити рівень якості, якого повинен дотримуватися приватний партнер під час реалізації контракту;

- орган влади може здійснити попередню і підсумкову (ex ante; ex post) оцінку проекту, що реалізується приватним партнером, згідно з попередньо визначеними індикаторами.

Моделі і структура взаємодії органів влади і бізнес-структур є різноманітними, але при цьому існують деякі характерні риси, що дозволяють виокремити партнерство в самостійну економічну категорію. Воно виникає як формалізована кооперація державних і приватних структур, спеціально створена для досягнення тих чи інших цілей, і що спирається на відповідні домовленості сторін. Як свідчить досвід країн з розвинутою ринковою економікою, основні риси ДПП, що відрізняють його проекти від інших форм відносин держави і приватного бізнесу, полягають в наступному:

- тривалі терміни дії угод про партнерство (від 10–15 до 30 і більше років, у разі концесій – до 50 років). Проекти зазвичай створюються під конкретний об'єкт, який повинен бути завершений до встановленого строку;

- специфічні форми фінансування проектів, зокрема за рахунок приватних інвестицій, доповнених державними фінансовими ресурсами, або ж спільне інвестування кількох учасників;

- обов'язкова наявність конкурентного середовища під час проведення конкурсу між потенційними учасниками;

- специфічні форми розподілу відповідальності між партнерами: держава встановлює цілі проекту з позицій суспільних інтересів та визна-

чає кількісні та якісні параметри, здійснює моніторинг реалізації проектів, а приватний партнер бере на себе оперативну діяльність на різних стадіях проекту – розробка, фінансування, будівництво та експлуатація, управління, практична реалізація послуг споживачам;

- розподіл ризиків між партнерами на основі відповідних домовленостей сторін.

Кожна зі сторін партнерства вносить свій вклад в спільний проект. Так, з боку держави таким внеском є надання податкових та інших пільг, гарантій, а також отримання деяких обсягів фінансових ресурсів. Держава як головний суб'єкт і основний регулятор має право перерозподіляти за необхідності ресурси на соціальні цілі (освіта, охорона здоров'я, наука, культура), а це в багатьох випадках не тільки сприяє загальному покращенню соціально-економічного клімату, підвищує інвестиційний рейтинг країни, але й позначається на партнерських проектах. Більше того, від ДПП держава отримує можливість зайнятися виконанням своїх основних функцій – контролем, регулюванням, дотриманням громадських інтересів. Так, у міру розвитку ДПП в сфері інфраструктури держава може змістити акценти своєї діяльності з конкретних проблем будівництва і експлуатації об'єктів на адміністративно-контрольні функції. І важливо те, що підприємницькі ризики перерозподіляються в сторону бізнесу. Для громадськості роль ДПП полягає в тому, що в кінцевому підсумку виграє суспільство як кінцевий споживач більш якісних послуг.

Однак, за державою залишаються основні важелі регулювання і контролю. До них відносяться: тарифна політика, контроль за безпекою, екологічною ситуацією, якістю обслуговування споживачів послуг. Завдяки збереженню цих контрольних функцій держава може надати право обслуговувати господарську сферу приватному бізнесу, залишаючи за собою контрольні важелі за діяльністю своїх партнерів по проекту [4].

Відносини державних органів і інститутів суспільства та бізнесу мають базуватися на розумінні та сприйнятті таких основоположних засад:

- участь компетентних, організованих та відповідальних інститутів суспільства та бізнесу в процесі формування державної політики підвищує застосовність законодавства та обґрунтованість управлінських рішень;

- стимулювання інститутів суспільства та бізнесу до участі в урядових і квазіурядових

механізмах діалогу, консультування та обміну інформацією є необхідною передумовою віднаходження найкращих способів задоволення суспільних потреб (така участь відмінна від ролі політичних партій і не заміняє її; вона не повинна ні гарантувати, ні скасовувати урядові субсидії, контракти або пожертви окремим інституціям);

- консультування не розглядається виконавчою владою як інструмент поглинання інститутів громадянського суспільства та бізнесу завдяки сприйняттю ними урядових пріоритетів;
- консультування не розглядається інститутами громадянського суспільства як спонукання до відмови від своїх цілей і принципів;
- влада працює з інститутами громадянського суспільства та бізнесу для досягнення цілей державної політики, але не намагається заволодіти ними чи змусити їх працювати під своїм контролем.

Одночасно, розвиток взаємодії між владою, суспільством та бізнесом важливий в контексті побудови системи належного врядування. На теоретичному рівні належне врядування “good governance” є середовищем співпраці багатьох сторін-стейкхолдерів певної проблеми. На практичному рівні воно виявляється як комплекс безпосередніх партнерських взаємовідносин громади, публічної влади, суб’єктів публічного та приватного секторів у процесі планування та управління спільними справами.

Концепція належного врядування (“good governance”) пов’язана з питанням про те, яким чином суспільство може себе зорганізувати для того, аби гарантувати рівність можливостей та соціальну й економічну справедливість для всіх громадян. Належне врядування має дев’ять основних характеристик. Ними є участь, орієнтація на консенсус, відповідальність (підзвітність), прозорість, належне реагування, ефективність та результативність, рівність та врахування інтересів і відповідність принципу верховенства права. Воно засвідчує, що корупція є мінімізованою, погляди меншості враховано та голоси найбільш незахищених верств суспільства почуто при прийнятті рішень. Воно також є відповідним до існуючих та майбутніх потреб суспільства .

Тому, тільки налагодженням ефективної взаємодії влади, суспільства та бізнес-структур можна створити передумови для належного врядування, що є шансом на переосмислення громадськістю та представниками бізнесу власної ролі, перехід з позиції клієнта до партнера.

Ефективний публічний діалог між владою, бізнес-структурами та суспільними організаціями є надзвичайно актуальним, та можна погодитись з твердженням М.П.Месюка, – як послідовної реалізації дій щодо забезпечення взаємного впливу владних органів, бізнес-структур, громадськості, що характеризується прозорістю, політичною відповідальністю та авторитетом інститутів влади і, відповідно, – довірою, контролем, участю в діалозі, повагою та підтримкою з боку громадськості та бізнесу.

Специфіка взаємовідносин між державою і приватним сектором в рамках ДПП, як вказувалося вище, полягає в тому, що партнерські відносини реалізуються шляхом перерозподілу права власності. Такий методологічний підхід до аналізу категорії партнерства дозволяє уникнути помилок при її трактуванні. Є тенденція ідентифікувати ДПП з приватизацією і визначати як особливу форму – непряму приватизацію [5]. Підставою для такого визначення є широкий спектр участі приватних компаній у реалізації прав власності, які передані державою у рамках проектів ДПП – фінансування, проектування, будівництво, володіння та експлуатація державних підприємств.

Аналіз успішного впровадження урядами європейських країни проектів державно-приватного партнерства показав, що для позитивних результатів від їх реалізації потрібно декілька умов:

- стабільна політична ситуація в країні;
- чіткі та прозорі «правила гри» (права та обов’язки держави та приватного партнера мають бути чітко прописані в законодавчих актах);
- запровадження режиму найбільшого сприяння приватному партнеру;
- принцип невтручання держави у господарську діяльність приватного партнера;
- надання гарантій збереження інвестицій та приватної власності;
- збереження державної та комунальної форми власності на об’єкти з одночасним упровадженням механізмів управління інфраструктурою приватними партнерами;
- відкритість і прозорість діяльності органів публічної влади щодо визначення приватних партнерів;
- забезпечення надання якісних послуг як показник результативності й ефективності державно-приватного партнерства;
- поєднання ресурсів фінансово-кредитних установ під гарантії органів державної та місцевої влади;

– розподіл ризиків, визначення зобов'язань та відповідальності в договорі державно-приватного партнерства;

– захист інтересів та задоволення потреб громади, контроль за якістю надання послуг приватними партнерами, обговорення та моніторинг проектів за участю громадських організацій.

Державно-приватне партнерство, як доволі нове явище для України має всі шанси стати інструментом оновлення спільного виробництва на підставі об'єднання активів держави з інвестиційними, управлінськими та іншими ресурсами приватного сектору. Головною мотивацією держави для реалізації проектів на умовах державно-приватного партнерства є обмеження бюджетних ресурсів, а також відсутність достатнього досвіду держави ефективного управління об'єктами громадської інфраструктури в ринкових умовах [8].

Основними причинами, які мають спонукати державу до здійснення проектів ДПП, є переваги, пов'язані з підвищенням ефективності, активним залученням інновацій і, забезпеченням вищої продуктивності у сфері надання громадських послуг шляхом створення конкурентного середовища. Головною перевагою ДПП для приватного сектора є те, що вони отримують можливість для інвестицій у галузі соціально-економічного життя країни, які раніше вважалися сферою державних капіталовкладень і, таким чином, розширюють свої інвестиційні можливості [10].

Сьогодні, незначна кількість реалізованих проектів у засадах державно-приватного партнерства в Україні, їхня низька ефективність дозволяє припустити, що існують перешкоди поширення цього механізму в нашій країні. Міжнародні фахівці з питань державно-приватного партнерства. Так, свого часу Ю. Янг, І. Гоу, та Й. Ванг провели дослідження щодо визначення перешкод розвитку зазначеного механізму у країнах, що розвиваються. На основі опитування 129 експертів, які представляли державний та приватний сектори, громадянське суспільство Китаю, Польщі, Росії та України, було визначено та ранжовано 15 можливих перешкод для державно-приватного партнерства (за шкалою від 1 до 5), До перешкод, що суттєво впливають на розвиток державно-приватного партнерства, фахівці відносять наступні: 1) слабе законодавство (3,51); 2) брак інформації та знань (3,35); 3) брак досвіду впровадження таких проектів (3,33); 4) відсутність прозорості у прийнятті рішень у зазначеній сфері

на державному рівні (3,32); 5) відсутність або слабкість державних гарантій (3,28). Серед виділених п'яти перешкод перша, четверта та п'ята відносяться до найбільш складних для економік перехідного періоду через інституційну слабкість та високий рівень корупції у зазначених країнах. Для подолання цих перешкод державний партнер у тісній співпраці з бізнесом і громадянським суспільством має докласти значних зусиль для зміцнення інституційного середовища та зниження рівня корупції, що врешті призведе до розвитку державно-приватного партнерства. Натомість, перешкоди два та третя, на нашу думку, будуть зникати через впровадження успішних проектів в рамках ДПП та активну державну інформаційну політику. Згадані міжнародні експерти порівняли перешкоди, що існують у країнах, що розвиваються та розвинених країнах. Представники влади, бізнесу та громадянського суспільства дев'яти країн (США, Швейцарія, Франція, Великобританія, Німеччина, Іспанія, Ірландія, Австрія та Бельгія) назвали два типи перешкод: відсутність централізованої системи управління проектами державно-приватного партнерства на національному рівні (3,43) та відсутність політичної волі щодо впровадження державно-приватного партнерства (3,41).

У Звіті Комісії ООН з міжнародного торгового права «публічні інфраструктурні об'єкти» роз'яснюються як «фізичні об'єкти і системи, за допомогою яких безпосередньо або опосередковано надаються послуги, необхідні населенню». Важливим є те, що в багатьох країнах світу в рамках державно-приватного партнерства реалізуються далеко не всі інфраструктурні проекти, а тільки такі, які мають важливе соціальне значення.

Державно-приватне партнерство в Україні відповідно до профільного закону може здійснюватися у таких сферах: пошук, розвідка родовищ корисних копалин та їх видобування, крім таких, що здійснюються на умовах угод про розподіл продукції; виробництво, транспортування і постачання тепла та розподіл і постачання природного газу; будівництво та/або експлуатація автострад, доріг, залізниць, злітно-посадкових смуг на аеродромах, мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітенів, морських і річкових портів та їх інфраструктури; машинобудування; збір, очищення та розподілення води; охорона здоров'я; туризм, відпочинок, рекреація, культура та спорт; забезпечення

функціонування зрошувальних і осушувальних систем; поводження з відходами, крім збирання та перевезення; виробництво, розподілення та постачання електричної енергії; управління нерухомістю; надання соціальних послуг, управління соціальною установою, закладом; виробництво та впровадження енергозберігаючих технологій, будівництво та капітальний ремонт житлових будинків, повністю чи частково зруйнованих внаслідок бойових дій на території проведення антитерористичної операції; встановлення модульних будинків та будівництво тимчасового житла для внутрішньо переміщених осіб; надання освітніх послуг та послуг у сфері охорони здоров'я; управління пам'ятками архітектури та культурної спадщини.

В українському законодавстві не тільки досить широко визначені сфери застосування, але йдеться про те, що державно-приватне партнерство може застосовуватися в інших сферах діяльності, крім видів господарської діяльності, які відповідно до закону дозволяється здійснювати виключно державним підприємствам, установам та організаціям. На думку деяких науковців, на даному етапі обмеження сфер застосування державно-приватного партнерства навряд чи сприятиме його розвитку.

З метою ефективного використання державних ресурсів Кабінетом Міністрів України визначено три пріоритетні сфери для розвитку державно-приватного партнерства в Україні: 1) виробнича інфраструктура і високотехнологічне виробництво; 2) будівництво та житлово-комунальне господарство; 3) соціальна інфраструктура та гуманітарний розвиток.

Висновки і пропозиції. Визначальною, має стати державна контрактна система, яка виступає не лише специфічною формою розподілу інвестиційних товарів в ринковій економіці, але й найважливішим видом економічного партнерства влади і бізнесу. Таку систему слід будувати на збалансованості економічних інтересів держави і підприємництва як цілісності, а не окремих його господарських структур, які мають широкі можливості лобювання з метою отримання вигідних замовлень для задоволення тих чи інших державних потреб, що характерно для сучасної української практики. Режим жорсткої конкуренції, прозорість, доступність і гласність контракування на державному, регіональному та місцевому рівнях повинні стати основними принципами побудови державної контрактної системи України.

Незважаючи на існування певного досвіду залучення бізнесу до інфраструктурних проєктів, в Україні відсутня належна система управління розвитком державно-приватного партнерства та послідовна державна політика у сфері ефективної взаємодії бізнес-структур та органів влади і суспільства.

Список використаної літератури:

1. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції : Закон України від 02.07.2015. URL: № 577-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/577-19>
3. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
4. Про порядок висвітлення діяльності в органах державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон України від 23.09.1997 № 539/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/539/97-%D0%B2%D1%80>
5. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>
6. Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України; Перелік від 29.08.2002 № 1302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1302-2002-%D0%BF>
7. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF>
8. Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2004 № 759-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/759-2004-%D1%80>
9. Амосов О.Ю. Перетворення механізмів державного регулювання економічного розвитку. *Державне управління та місцеве самоврядування* : Збірник наукових праць : У 2 ч. / За заг. ред. Г.І. Мостового, Г.С. Одинцової. Харків : ХарПІДУ УАДУ, 2021. Вип. 2. С. 10-16.
10. Бабінова О. О. Взаємодія органів державного управління і місцевого самоврядування

- з громадськістю: теоретико-методологічний аспект : дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01. К., 2006. 232 с.
11. Безверхнюк Т.М., Саханенко С.Є., Топалова Е.Х. Європейські стандарти врядування на регіональному рівні : монографія. О. : ОРІДУ НАДУ, 2018. 325 с.
  12. Біла І.С., Петришина Н.В. Особливості державно-приватного партнерства в сучасних умовах в Україні. *Сталий розвиток економіки*. 2020. № 2. С. 36–39.
  13. Бліхар М.М. Правові засади взаємодії органів судової влади та громадянського суспільства: боротьба за верховенство права та незалежність суддів. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 2. 2022. С. 84–86.
  14. Громадянське суспільство : проблеми і напрями інституційного розвитку / Уклад. : Ю.П. Сурмін, Т.П. Крушельницька, В.В. Карлова та ін.; за заг. ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю.П. Сурміна. К. : НАДУ, 2008. 56 с.
  15. Динник І.П. Взаємовідносини держави та суспільства в контексті сучасних дослідницьких підходів. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 9.
  16. Кабляк П. І. Значення громадянського суспільства та демократії у становленні взаємодії судової влади і громадськості. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 2. Том 3. С. 161–166.
  17. Леухіна А. Взаємодія між об'єднаннями громадян та інститутами держави: концепція й можливі моделі. URL: www.library.ukma.kiev.ua.
  18. Наливайко Л.Р., Олійник В.М. Теоретико-правова характеристика взаємодії органів судової влади та інститутів громадянського суспільства : монографія. Дніпро : ДДУВС, 2019. 192 с.
  19. Ткачук М. Держава та громадянське суспільство. Динаміка їхньої взаємодії в Україні. URL: www.spa.ukma.edu.ua/
  20. Теробун О.С. Концептуалізації взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів публічної влади. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 3. С. 119–122.
  21. Chambers S., Kopstein J. Bad civil society. *Political Theory*. 2001. 29(6). P. 837–865.

Zorenko K. R. Interaction of business structures with authorities and society in Ukraine and ways of its optimization

Business structures are an important factor in increasing the flexibility of the economy and the formation of competitive relations, which is why the creation of a favorable environment for the development and conduct of business in Ukraine is a necessary prerequisite for the country to achieve a higher level of economic development and integration into the EU common market. After all, clear and transparent rules of the game on the market, honest and predictable behavior of control bodies, absence of regulatory barriers are vital for full-fledged development of entrepreneurship in the country and attraction of investments. It is this approach that should ensure initiatives in the field of business climate and strengthen the interaction of business structures with government and public institutions. From the point of view of the systemic approach, the reliability and density of the interaction between the state authorities and civil society reflect feedbacks that show the quality and content of their information exchange and focus on achieving the social efficiency of public administration, as they make it possible to timely identify and determine the needs and demands of society, problems, that arise, to formulate a policy for their solution, and if necessary to adjust the state policy. Ukraine is undergoing a complex process of economic and legal qualification of numerous forms of public-private partnership. At the same time, it is important to legally correctly assess the role of the state not only as the main regulator, but as a representative and defender of public interests and needs, that is, what is considered public law, public interest, public service, public-law property relations and public administration in European legal traditions . Meanwhile, it is the state and public authorities that are called to protect public interests in such socially vulnerable areas as social and economic infrastructure, housing and communal services. The analysis of the state of scientific development of the problems of the interaction of business structures with public-authority institutions indicated a rather large volume of scientific works and research in the field of the indicated problems. At the same time, the number of complex studies necessary for the formation of effective mechanisms of interaction of business structures with authorities and society is insufficient, which determines the relevance of the topic I have chosen.

Key words: power, society, public administration, civil society.